

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 21 октомври 2022 година

Соопштение за печат

Монетарни движења во Република Северна Македонија: септември 2022 година

- Во септември 2022 година, **паричната маса (монетарниот агрегат МЗ^{1,2})**, забележа месечен раст од 0,9%, пред сè како резултат на повисоките депозитни пари, при помал раст и на долгорочните депозити до две години, додека краткорочните депозити и готовите пари во оптек бележат пад. На годишна основа, паричната маса е зголемена за 3,7%, во поголем дел поради растот на краткорочните депозити, при дополнителен раст и на депозитните пари, а во услови на пад на долгорочните депозити до две години и готовите пари во оптек.

Табела 1. Вкупни депозити и кредити^{3,4} на недржавниот сектор

	состојба (во милиони денари)						годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	3.2021	6.2021	9.2021	12.2021	8.2022	9.2022	3.2021	6.2021	9.2021	12.2021	8.2022	9.2022	8.2022	9.2022
Парична маса М4	491,717	500,202	507,536	521,005	517,897	522,217	7.9	6.7	8.2	7.0	1.3	2.9	0.8	0.8
Парична маса МЗ	441,478	451,639	460,723	474,753	473,611	477,946	9.4	8.3	10.1	8.8	2.1	3.7	0.9	0.9
од кои:														
Готови пари во оптек	43,350	43,604	44,951	44,480	44,801	44,648	14.4	6.0	7.9	1.8	0.6	-0.7	-3.4	-0.3
Вкупни депозити	439,343	447,237	453,469	468,649	464,643	468,920	7.4	6.8	8.3	7.8	1.7	3.4	1.2	0.9
од кои:														
Корпоративен сектор	122,085	128,970	130,048	137,557	128,584	130,519	12.9	16.7	15.6	11.6	-3.8	0.4	3.0	1.5
Во денари	85,618	88,994	87,402	92,116	87,015	89,669	12.8	14.7	9.7	6.7	-4.4	2.6	6.7	3.1
Во странска валута	36,467	39,976	42,646	45,441	41,569	40,850	13.0	21.4	29.8	23.2	-2.7	-4.2	-3.9	-1.7
Домаќинства	289,941	292,359	297,702	305,407	310,027	313,420	5.2	4.2	6.9	7.1	4.6	5.3	0.3	1.1
Во денари	152,839	152,597	154,062	151,822	143,152	145,187	3.6	2.3	5.7	0.5	-7.3	-5.8	-0.1	1.4
Во странска валута	137,102	139,762	143,640	153,585	166,875	168,233	7.1	6.4	8.3	14.4	17.6	17.1	0.8	0.8
Вкупни кредити	361,561	370,862	375,116	386,884	408,716	412,346	5.2	5.1	6.3	8.3	9.7	9.9	-0.3	0.9
од кои:														
Корпоративен сектор	171,117	175,067	176,093	184,675	195,961	198,210	2.1	1.2	4.8	8.7	11.9	12.6	-1.0	1.1
Во денари	103,024	106,876	107,485	114,622	116,473	117,523	-0.6	0.2	5.5	11.6	8.9	9.3	-1.7	0.9
Во странска валута	68,093	68,191	68,608	70,053	79,488	80,687	6.3	2.9	3.7	4.3	16.6	17.6	0.1	1.5
Домаќинства	188,697	193,906	197,127	200,249	210,638	212,017	8.1	8.7	7.5	7.8	7.7	7.6	0.4	0.7
Во денари	106,994	109,484	111,470	113,317	118,625	119,058	10.7	10.1	7.2	7.9	7.3	6.8	0.2	0.4
Во странска валута	81,703	84,422	85,657	86,932	92,013	92,959	4.8	7.0	7.8	7.6	8.3	8.5	0.6	1.0

Извор: НБРСМ.

¹ Почнувајќи од јуни 2018 година, Народната банка го користи монетарниот агрегат МЗ како нова стандардна дефиниција за паричната маса. За аналитички цели и понатаму ќе се пресметува и ќе се објавува монетарниот агрегат М4.

² Монетарниот агрегат М1 го сочинуваат готовите пари во оптек и депозитните пари. Монетарниот агрегат М2 е составен од монетарниот агрегат М1 заедно со краткорочните депозити, додека монетарниот агрегат МЗ (паричната маса), покрај монетарниот агрегат М2, ги вклучува и депозитите со достасаност од една до две години. Следствено, монетарниот агрегат М4 ги содржи монетарниот агрегат МЗ и долгорочните депозити со достасаност над две години. За подетално објаснување, види ја Методологијата:

http://www.nbpm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

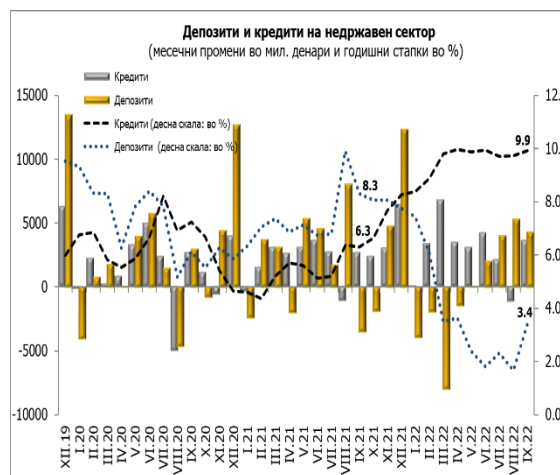
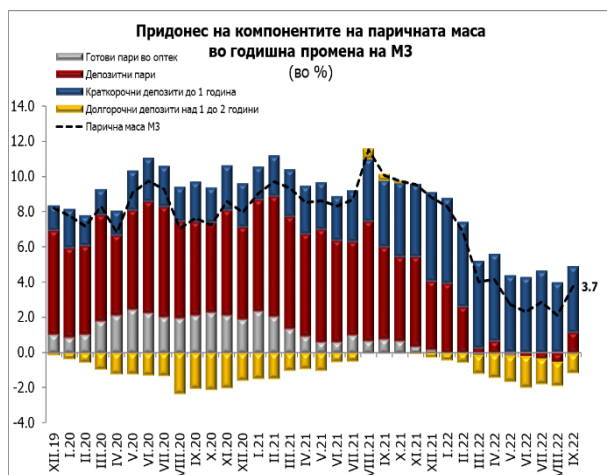
³ Годишните стапки на кредитите во периодот од јули 2019 година па наваму се под влијание на мерката на НБРСМ за отпис на побарувањата коишто се целосно покриени подолго од една година.

⁴ Податоците за монетарните агрегати, како и вкупните депозити и кредити заклучно со август 2020 година, не ги вклучуваат податоците за една банка на која во август 2020 година ѝ е укината дозволата за основање и работење и е отворена стечајна постапка.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Во септември, **вкупните депозити**⁵ се зголемени за 0,9% на месечна основа, поради растот на депозитите кај двата сектора, со поголем придонес на секторот „домаќинства“. Годишниот раст изнесува 3,4% и речиси во целост се должи на повисоките депозити на секторот „домаќинства“.
- Вкупните кредити**⁶ забележаа месечен и годишен раст од 0,9% и 9,9%, соодветно. Притоа, нагорната месечна и годишна промена е резултат на зголеменото кредитирање на двата сектора, коешто е поизразено кај корпоративниот сектор.

Извор: НБРСМ.

1. Депозити и кредити на корпоративниот сектор⁷

Извор: НБРСМ.

⁵ Вкупните депозити ги сочинуваат сите депозити вклучени во монетарниот агрегат М4.

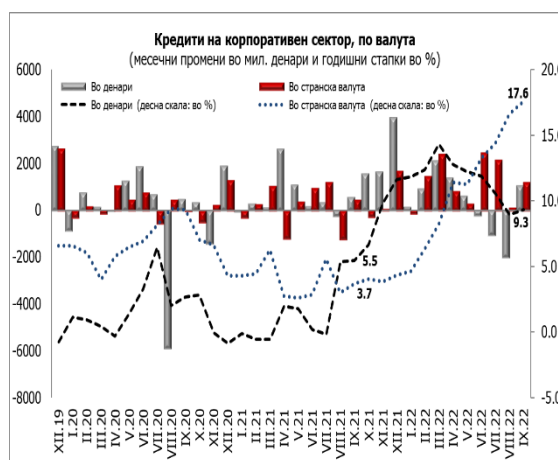
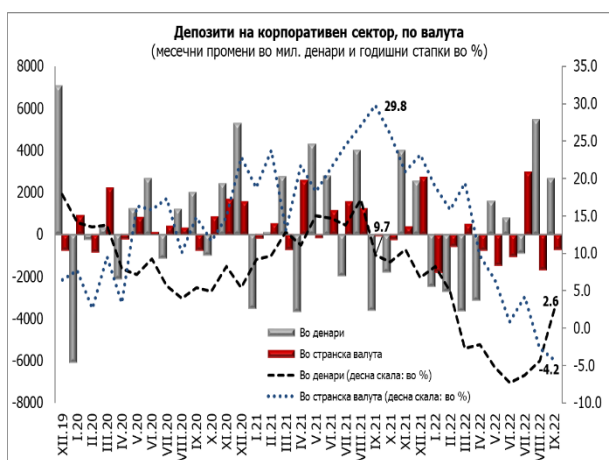
⁶ На 9 август 2018 година, Советот на Народната банка ја усвои Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 149/18), според која банките имаат обврска да ги пренесат (и да продолжат со пренесување на) сите побарувања коишто се целосно резервирани подолго од една година од билансна во вонбилансна евиденција. Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик започна да се применува од 1 јули 2019 година, со што ефектот од споредбената основа се исцрпи во јули 2020 година. Оттука, разликите во годишните стапки на промена на кредитите со и без ефектот од извршените отписи се незначителни, поради што од августовското соопштение натаму овие споредби се прекинуваат.

⁷ За потребите на ова соопштение, корпоративниот сектор ги опфаќа јавните и приватните нефинансиски друштва.

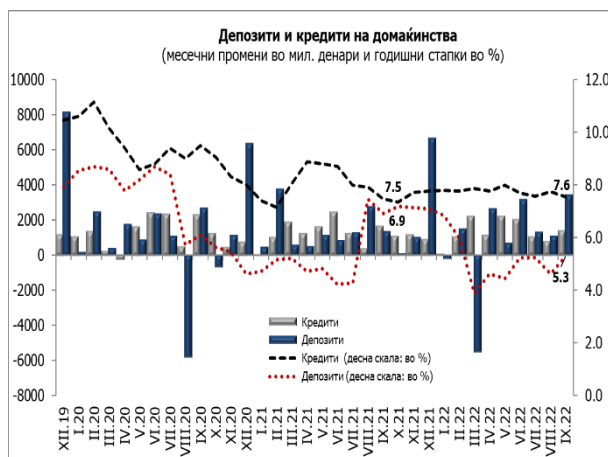
Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Во септември, вкупните **депозити на корпоративниот сектор** се зголемени за 1,5% на месечно ниво. Нагорната промена пред сè произлегува од растот на депозитните пари, при забележан раст и на долгорочните депозити во денари и во странска валута и краткорочните депозити во денари, додека краткорочните депозити во странска валута бележат пад. На годишно ниво, овие депозити се зголемени за 0,4%, како резултат на повисоките депозитни пари и краткорочните депозити во странска валута и во денари, во услови на пад на долгорочните депозити во странска валута и во денари.
- Кредитите на корпоративниот сектор⁸**, овој месец, остварија месечен раст од 1,1%, при годишен раст од 12,6%. Притоа, нагорната промена по двете основи се должи на зголеменото кредитирање во денари и во странска валута, со малку поголем придонес на кредитите во странска валута.

Извор: НБРСМ.

2. Депозити и кредити на домаќинствата⁹

Извор: НБРСМ.

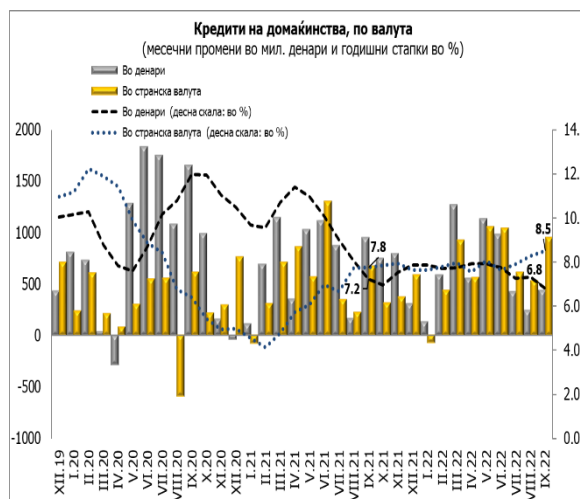
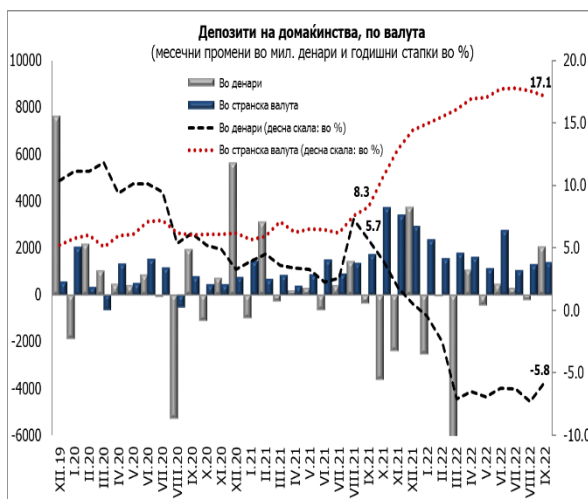
⁸ Почнувајќи од јуни 2018 година, а согласно со новата методологија, податоците за финансиските инструменти во денари со валутна клаузула се вклучени во рамките на странската валута.

⁹ За потребите на ова соопштение, домаќинствата се однесуваат на физичките лица и на самостојните вршители на дејност.

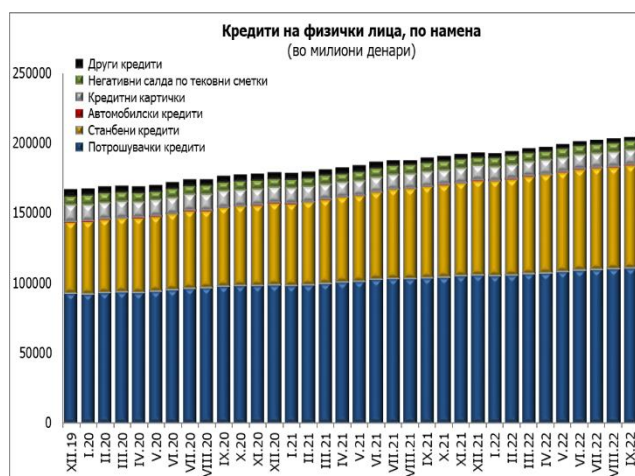

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- **Депозитите на домаќинствата**, во септември, бележат месечен раст од 1,1%. Месечната промена во најголем дел произлегува од растот на депозитните пари и краткорочните депозити во странска валута, при помал раст и на долгорочните депозити во странска валута и во денари, а во услови на мал пад на краткорочните депозити во денари. Анализирани на годишна основа, растот изнесува 5,3% и главно се должи на повисоките краткорочни депозити во странска валута, при помал позитивен придонес и на долгорочните депозити во странска валута и депозитните пари, додека долгорочните и краткорочните депозити во денари бележат пад.
- Овој месец, **кредитите на домаќинствата** се зголемени за 0,7% на месечно ниво, во услови на раст на кредитирањето во денари и во странска валута, со поголем придонес на кредитите во странска валута. Во споредба со истиот месец претходната година, кредитите на домаќинствата се повисоки за 7,6%, како резултат на зголемените кредити во денари и во странска валута, со малку поизразен придонес на кредитите во денари.

Извор: НБРСМ.

Извор: НБРСМ.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Табела 2. Кредити на банките и штедилниците дадени на физичките лица, по намена¹⁰

	состојба (во милиони денари)						годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	3.2021	6.2021	9.2021	12.2021	8.2022	9.2022	3.2021	6.2021	9.2021	12.2021	8.2022	9.2022	8.2022	9.2022
Потрошувачки кредити	99,662	102,442	103,819	105,797	109,859	110,758	6.7	7.9	6.1	7.2	6.4	6.7	0.0	0.8
Станбени кредити	59,901	62,384	65,006	67,353	72,690	73,377	13.1	14.7	16.1	15.5	13.5	12.9	0.6	0.9
Автомобилски кредити	322	316	325	328	329	328	-4.3	-2.2	-0.9	-0.1	3.9	0.8	-0.3	-0.5
Кредитни картички	10,539	10,488	10,378	10,253	10,373	10,365	-8.9	-8.9	-10.9	-8.5	-0.5	-0.1	0.8	-0.1
Негативни салда по тековни сметки	6,399	6,419	6,470	5,907	6,602	6,474	-1.5	3.4	3.0	1.5	5.5	0.0	2.6	-2.0
Други кредити	3,736	3,687	2,766	2,611	2,320	2,292	-5.8	-6.6	-29.3	-32.5	-19.0	-17.1	-1.1	-1.2

Извор: НБРСМ.

- Во септември, гледано според намената на кредитите одобрени на физичките лица, кај **потрошувачките и станбените кредити**, како најзастапени категории, е забележан месечен раст од 0,8% и 0,9%, соодветно, при годишен раст од 6,7% и 12,9%, соодветно. Според ревидираните податоци, кај **автомобилските кредити** е остварен месечен пад од 0,5%, при годишен раст од 0,8%. Во септември, кредитите одобрени на **кредитни картички** бележат месечен и годишен пад за 0,1%, соодветно, додека **негативните салда на тековните сметки** се намалени за 2,0% на месечна основа, а се непроменети на годишна основа. Кредитите одобрени врз **други основи** се пониски за 1,2% на месечно ниво и 17,1% на годишно ниво.

Ревизии на податоци

Податоците за монетарните движења во ова соопштение содржат ревизии за периодот септември 2018 година – јули 2022 година, поради добивање нови, коригирани информации и податоци од известувачите. Овие ревизии не предизвикаа значителни промени кај претходно објавените податоци и се однесуваат на унапредување на квалитетот на известувањата преку прекласификација на потрошувачките во автомобилски кредити.

¹⁰ Во октомври 2022 година, е направена ревизија на податоците за потрошувачки и автомобилски кредити, за периодот септември 2018 година – јули 2022 година, според новодобиените податоци од известувачите.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Придружни информации

Временски серии податоци: Биланси и прегледи на депозитните институции, месечни податоци http://www.nbrm.mk/monetarna_statistika.nspix

Методолошки објаснувања:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошките измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Следни објавувања: Календар на објавување податоци

http://nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Монетарни движења во Република Северна Македонија: 21 ноември 2022 година (референтен пресек заклучно со октомври 2022).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3108 430 или 02/3215-235 лок. 108/110.